

Фінансується
Європейським Союзом

EU4Culture

Посібник з облаштування гарних одеських вивісок

Посібник з облаштування гарних одеських вивісок

Проект реалізований ГО «Архітектура Одеси» на замовлення ГО «Піксельовані Реальності» у 2024 році у співпраці з Департаментом культури, міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Одеської міської ради за підтримки ЄС в рамках проєкту EU4Culture, що реалізується Goethe-Institut у партнерстві з Данським інститутом культури, Чеськими Центрами та Французьким Інститутом у Грузії.

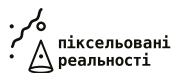
[Детальніше
про конкурс](#)

EU4Culture

Департамент культури, міжнародного
співробітництва та європейської інтеграції
Одеської міської ради

Зміст

Завдання посібника.....	5
Як користуватися посібником	6
Архітектурно-історична довідка	7
Регулювання.....	8

Вступ

Сила вивісок	10
Візуальна проблематика.....	12

Територіальне зонування та особливості бізнесу

Територіальне зонування	15
Принципи створення.....	16
Відповідальність бізнесу	17
Особливості оформлення.....	18

Анатомія простору

Анатомія будівлі	20
Вивіска на будівлі	21
Ширина вулиць	22
Групи людей	23

Як люди бачать вивіски	24
Діапазон комфорту глядача	25
Легкість зчитування	26
Межі видимості.....	28
Обчислення розміру вивіски	30

З чого складається вивіска

Форма вивіски	32
Спосіб підсвічування	33
Спосіб розміщення	34
Типи вивісок	35
Окремі об'ємні знаки на стіні.....	37
Окремі об'ємні знаки на каркасі.....	39
Окремі об'ємні знаки на відстані	43
Окремі пласкі знаки на стіні	46
Окремі пласкі знаки на відстані.....	48
Цілісна вивіска всередині прорізу.....	50
Цілісна вивіска всередині фрамуги	52
Матеріали	53
Кольори	55
Догляд за вивіскою	56

Об'ємні підкладки та навісні фасади	57
Вивіски на прозорих підкладках	58
Таблички	59
Підсвічування вивісок	65
Маркізи	69
Піддашки	72
Прапори	73
Консольні вивіски	75
Фігурні вивіски на кронштейнах	80
Вітрини	81

Як вибрати та повісити вивіску

Шрифт вивіски	85
Співмірність	86
Співмірність будинку	87
Співмірність зі входними групами	89
Відповідність з декором	90
Неприйнятні способи розміщення	92
Як позначити територію	93
Як позначити вхід	95
Місця розміщення	96
Вивіски на фризі	97
Простір над прорізом	98
Вивіска між вітринами	100

Вивіски на декоративних елементах	101
Симетрія вивісок	102
Вивіска на склі	103
Вивіски за склом	107
Вивіски в межах аркової групи	108
Таблички на укосі	112
Таблички біля входу	113
Табличка на брамі	118
Висновок	119

Завдання посібника

Завдання посібника з облаштування гарних одеських вивісок в історичному ареалі Одеси і за його межами — визначити принципи, за якими їх використання та комерційну функціональність можливо поєднати із дбайливою інтеграцією в історичне міське середовище. Вивіски мають стати органічним елементом архітектурної виразності історичних будівель та міського простору.

Рекомендації, викладені у посібнику, допоможуть знайти рішення, що відповідатиме вимогам бізнесу та, водночас, матиме найкращі естетичні якості.

Дотримання цих рекомендацій допоможе виправити невдалі рішення та уникати їх в майбутньому.

Вивіски — невіддільна складова сучасного міського простору. Відповідальне відношення до їх розміщення в історичному середовищі — важливе для збереження духу міста.

Взаємодія бізнесу, місцевої влади та мешканців, яка ґрунтується на спільних цінностях та принципах, допоможе формуванню комфортного міського середовища, збереженню культурної спадщини, привабливості для гостей міста.

Як користуватися посібником

Визначте потреби

Подумайте, яку інформацію повинна доносити ваша вивіска. Це допоможе вам підібрати найбільш відповідні рекомендації.

Ознайомтеся з базовою інформацією

- Архітектурно-історична довідка — контекст та значення вивісок в зоні історичної спадщини.
- Територіальне зонування — принципи зонування міського простору.
- Анатомія простору — для розуміння основних зон пов'язаних із вивісками.
- Типи вивісок та матеріали — деталі про конструктивні елементи та матеріали.
- Як вибрати та повісити вивіску — поради щодо вибору шрифтів, кольорів та розмірів.

Дотримуйтеся рекомендацій

Під час створення вивіски зверніть увагу на типи вивісок і місця розміщення. Обирайте матеріали, які відповідають вимогам посібника, а також загальному стилю архітектури де розміщується вивіска.

Підтримуйте вивіску в чистоті

Регулярно оглядайте стан вивіски, дотримуйтесь правил догляду. Підтримуйте їх у належному технічному стані та чистоті для забезпечення довговічності.

Посібник допоможе створити візуально привабливі вивіски, які будуть помітні і зчитуватися на потрібній вам відстані

Архітектурно-історична довідка

Одеса, що почала свій активний розвиток наприкінці XVIII століття, швидко стала значущим торговим і культурним центром. Зведення будівель у стилях класицизму та ампіру відображало прагнення міста до величчя, а поширення історизму наприкінці XIX століття з подальшою появою модерну, додавало різноманітності до архітектурного образу Одеси.

Ці зміни супроводжувалися зростанням комерційної активності, залучаючи купців і підприємців, що сприяло подальшому розвитку міста.

Комерсанти вже тоді активно використовували вивіски для привернення уваги до своїх магазинів і послуг. Вивіски були великими, часто закривали декоративні елементи будівель, розміщали їх на рівні другого та третього поверху.

Згодом ставлення до оформлення вивісок змінювалося: естетичні вимоги, технології та матеріали стали більш різноманітними.

Сьогодні в Одесі підхід до оформлення міського простору має стати значно свідомішим і відповідальнішим. Ми стали більше уваги приділяти не тільки ефективності реклами, а й її гармонії з історичним середовищем, прагнучи до того, щоб елементи доповнювали історичну забудову, а не порушували її цілісність.

Регулювання

omr.gov.ua/ua/acts/committee/12704/

8

На території міста Одеси розміщення вивісок відбувається відповідно «Порядку розміщення вивісок на території міста Одеси», вимогам чинного законодавства, зокрема Закону України «Про рекламу». За визначенням є декілька типів.

Вивіска чи табличка

Елемент на будинку, будівлі або споруді з інформацією про зареєстроване найменування особи, знаки для товарів і послуг, що належать такій особі, вид її діяльності (якщо це не впливає із зареєстрованого найменування особи), час роботи, що розміщений на зовнішній поверхні будинку, будівлі або споруди не вище першого поверху або на поверсі, де розташовується власне чи надане у користування особі приміщення (крім випадків, на правах суб'єкту господарювання належить на праві власності або користування вся будівля або споруда), біля входу до такого приміщення, який не є рекламою.

Площа поверхні вивіски чи таблички не повинна перевищувати 3 кв. м.

Місце розміщення вивіски

Площа зовнішньої поверхні будинку (фасаду), дверей або вітрини, у разі неможливості розміщення на вказаних місцях — біля входу (в'їзду), де юридична або фізична особа займає приміщення. Місце розміщення вивіски, яке не знаходиться у власності юридичної або фізичної особи, надається їй в тимчасове користування власником будинку (споруди) або уповноваженим ним органом (особою) на договірних засадах;

Технічний паспорт вивіски

Документ, у якому фіксуються технічні, конструктивні та архітектурно-естетичні рішення вивіски, місце її розташування з відповідною архітектурною прив'язкою та фотографічний знімок об'єкта до розміщення вивіски. Фізичні та юридичні особи розташовують вивіску відповідно до технічного паспорта, зареєстрованого робочим органом, згідно з пройденими погодженнями.

Для встановлення вивіски або таблички необхідно розробити та узгодити у встановленому порядку Технічний паспорт вивіски.

Вступ

Розділ знайомить із історичним контекстом розвитку міського простору Одеси, акцентуючи увагу на необхідності гармонійного поєднання сучасних вивісок з архітектурною спадщиною.

Сила вивісок

В історичному ареалі Одеси, де кожен елемент вуличного дизайну має значення, вивіски відіграють важливу роль у створенні унікального образу міста.

Вітрина

Вивіска

Десь за кордоном

Ефективні вивіски не тільки інформують про наявність комерційних об'єктів, а й сприяють впізнаваності брендів і привертають увагу перехожих, що впливає на потік клієнтів.

Вивіски допомагають відвідувачам легко ідентифікувати потрібний заклад і надають важливу інформацію про товари або послуги, позначаючи водночас входи, територію бізнесу та основні напрямки діяльності.

Узгоджене використання вивісок також підтримує візуальну привабливість і культурну спадщину району, підвищуючи його туристичну та комерційну цінність. Вивіски розроблені без акцентів згаданих у цьому документі — можуть порушити цю гармонію, спричиняючи візуальний дисонанс і зменшуючи привабливість для відвідувачів.

Важливо, щоб бізнеси співпрацювали з дизайнерами й узгоджували розміщення зовнішніх конструкцій з місцевою владою. Це допоможе створювати вивіски, які почнуть прикрашати вулиці та гармонійно поєднуватися з архітектурою.

Такий підхід дасть змогу уникнути візуальних конфліктів між вивісками на одній будівлі, забезпечуючи естетичний загальний вигляд для всієї будівлі та вулиці в цілому.

Таким чином в Одесі вивіски стануть не лише інструментом для позначення локації бренду, а й важливим елементом культурного вираження, що допоможе зберегти унікальний історичний вигляд міста, роблячи його вулиці візуально привабливими для мешканців і гостей міста.

Візуальна проблематика

В Одесі, як і в багатьох історичних містах, сучасна реклама і вивіски створюють візуальні проблеми, особливо в районах із багатою архітектурною спадщиною.

Невідповідні навісні конструкції, недоречне використання яскравих кольорів та неузгоджене розташування вивісок — порушують архітектурну гармонію, створюючи візуальний шум, який відволікає та робить простір міста менш приємним. Конкуренція за увагу перехожих часом призводить до того, що одна вивіска візуально перекриває іншу, створюючи дисгармонійний і хаотичний вигляд.

Але є й позитивні тенденції, що наочно демонструють можливість вирішення цих проблем. Сучасні рішення в оформленні комерційних місць включають використання окремих літер, прапорів, маркіз, тощо, які більш естетично інтегровані в історичні фасади будівель.

Також дедалі більшого значення набуває активне використання вітрин. Це дає змогу збільшити візуальну привабливість магазинів.

Все це допомагає зберегти історичний вигляд міста та створити позитивне враження від прогулянок містом. Використання естетичних, добре продуманих рекламних та інформаційних елементів якісно вплине на створення більш затишного та гостинного історичного міського простору. Це сприятиме розвитку бізнесу та задоволенню естетичних і культурних потреб мешканців та гостей Одеси.

Приклади невдалих рішень

Територіальне зонування та особливості бізнесу

Розділ описує зонування міського простору за принципом цінності історичного середовища. Визначаються різні категорії бізнесу та відмінності в стратегії оформлення вивісок.

Територіальне зонування

Розміщення вивісок в історичному середовищі вимагає унікального поєднання особливостей історичної архітектури з потребами бізнесу.

Історичне міське середовище можна розділити на окремі зони:

- територія Об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО ● — історичний центр міста Одеси;
- буферна зона Об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО ●;
- територія історичної забудови міста ●, що не входить до зон ЮНЕСКО.

Дотримання правил оформлення вивісок, розроблених для цих територій, буде корисним і для інших районів міста за межами історичної забудови.

[Межі об'єкта ЮНЕСКО
та його буферної зони](#)

Принципи створення

Вивіски в історичному середовищі мають відповідати наступним принципам:

Візуальна узгодженість

Вивіски мають гармоніювати з стилем будівель і мінімізувати візуальний вплив на історичний ландшафт міста, сприяючи природній взаємодії з міською інфраструктурою та пішохідними потоками.

Обмеження за розміром і розміщенням

Усі вивіски мають бути обмежені певними співрозмірностями, які не домінують на фасаді.

Матеріали та дизайн

Використання натуральних, довговічних матеріалів. Дизайн має відповідати естетичним вимогам.

Світлові рішення

Використання світлового дизайну необхідно обмежувати, використовуючи його тільки там, де необхідно, так, щоб приваблювати, а не відштовхувати потенційних гостей.

Відповідальність бізнесу

У міському контексті Одеси кожен бізнес у комерційних і житлових будівлях є складовою функціонального та візуального ландшафту району. Важливо витримати баланс між зручністю доступу до послуг та збереженням архітектурної цінності будівлі.

Атрибути бізнесу, включно з вивісками, мають бути інформативними й естетично приємними, доповнюючи архітектурні деталі, а не приховуючи їх. Необхідно використовувати рішення, які відкривають фасади, роблячи їх більш доступними для сприйняття.

Кожен елемент вивіски має додавати зручності та прикрашати район, а не створювати візуальний шум. Важливо, щоб елементи, які використовуються, підкреслювали архітектурну спадщину, тим самим посилюючи та зміцнюючи суспільне сприйняття району як безпечного, зручного і приємного місця для життя та використання.

Розуміння необхідності адекватного рішення в оформленні вивісок та табличок, з огляду на архітектурний контекст і культурну цінність оточення, є ключовим для підтримання гармонії та цілісності міського простору. **Це вимагає від підприємців відповідальності за вплив їх діяльності на міське середовище.**

Особливості оформлення

18

Важливо враховувати цільову аудиторію бізнесу. Якщо бренд орієнтований на місцеве населення, він має сприяти підвищенню якості життя в районі, зміцнюючи взаємовигідні стосунки з мешканцями та поважаючи культурне середовище.

У разі ж орієнтованості на туристів або відвідувачів з інших районів, слід приділяти увагу як візуальній привабливості, так і інформативності реклами.

Роздрібна торгівля

Рекомендується використання вивісок з окремих літер, щоб не перевантажувати фасади.

Ресторани та кафе

Бажано використовувати теплі кольори вивісок, натуральні матеріали та дискретне підсвічування.

Аптеки

Припустимо використовувати символи, такі як медичний хрест, щоб одразу позначити напрямок бізнесу.

Послуги

Для бізнесів, що надають різні послуги (салони краси, юридичні та консультаційні послуги), необхідно вітримати баланс між кількістю необхідної для розміщення інформації та уникненням візуального перевантаження.

Офіси та бізнес-центри

Для вивісок офісів і бізнес-центрів підійде строгий і лаконічний дизайн табличок з металу, мармуру або натурального каменю з назвою компанії.

Культурні та освітні заклади

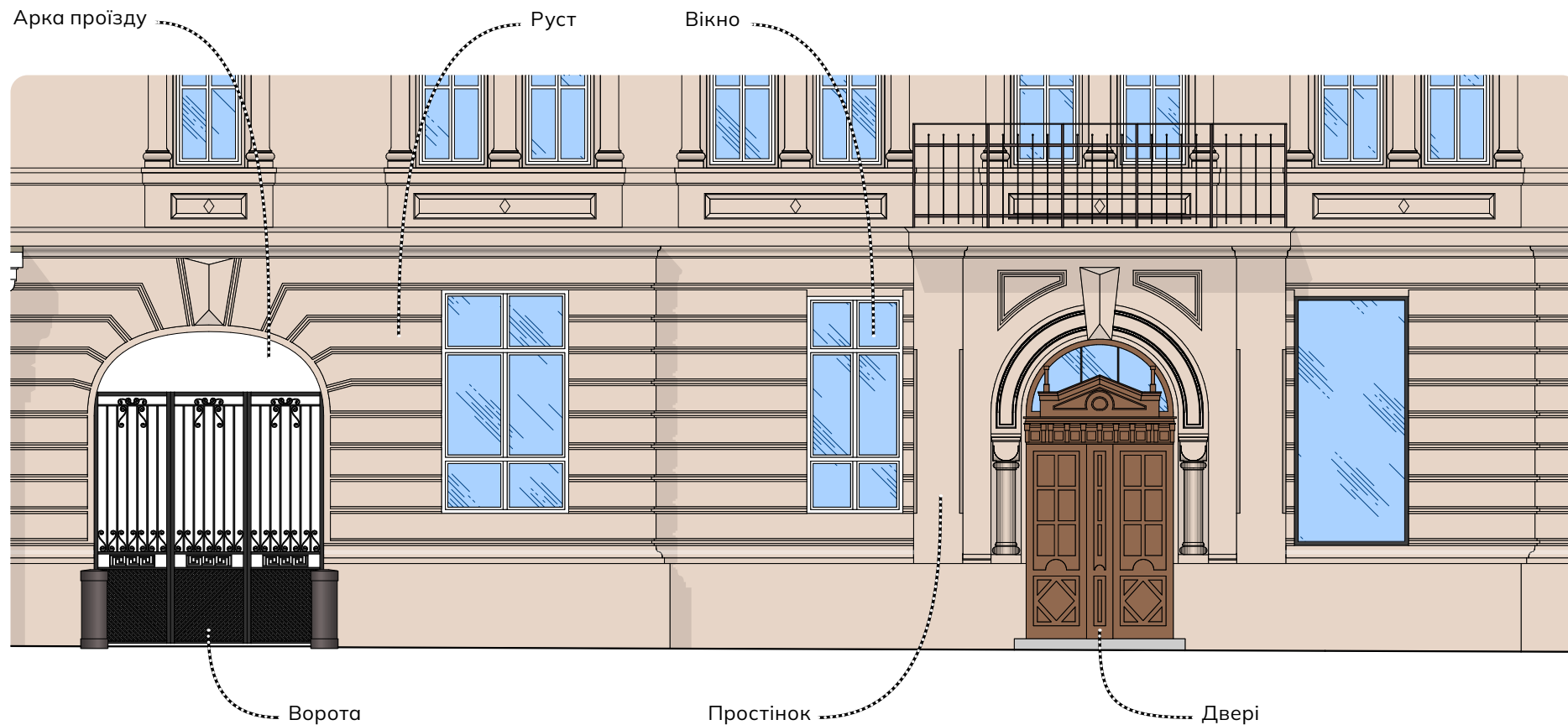
Для музеїв, театрів і навчальних закладів буде доречним більш творчий підхід, вивіски у поєднанні з табличками або прапорами біля входу.

Проектуючи вивіски для різних категорій бізнесу, необхідно враховувати їх вплив на історичне середовище.

Анатомія простору

Анатомія будівлі

Архітектура історичної Одеси формується багатьма елементами фасадів, кожен з яких відіграє важливу роль у створенні цілісного вигляду будівлі.

Вивіска на будівлі

Вивіски в Одесі — інформаційні елементи, які мають гармонійно поєднуватись із архітектурними елементами і ставати органічним продовженням фасадів.

Як виглядатимуть вивіски в Одесі

Вивіски відповідають архітектурному стилю і кольоровій гамі будівель, збагачуючи їх візуальну цілісність. Розміщення передбачає вибір такого місця на фасаді, де вивіски помітні, але не приховують декоративні елементи.

Розміри вивіски відповідають пропорціям окремих елементів будівлі. Вони не домінують над архітектурою та не відволікають увагу від гармонії та пропорцій будівлі. На будівлях із стриманим декором, вивіска додає яскравості або є візуальним акцентом.

При виборі матеріалів для вивісок в історичній частині Одеси перевага надається природним та якісним матеріалам.

Дотримання цих принципів дає змогу вивіскам органічно інтегруватися в архітектурний ансамбль, зберігаючи при цьому їх основну функцію — інформування про діяльність підприємств. Такий підхід сприяє поліпшенню зовнішнього вигляду міських вулиць і підкреслює повагу до історичної спадщини та архітектурної унікальності Одеси.

Ширина вулиць

Пішохідна ● і проїжджа ● частини можуть бути різної ширини, що впливає на остаточний розмір вивіски на фасаді. На широкій вулиці слід використовувати вивіску більшого розміру, а на вузькій трохи меншого. Це важливо для легкого і швидкого зчитування.

Ширина пішохідної та проїжджої частин допомагає визначити розмір помітної вивіски для комфортного зчитування.

Ширина пішохідної та проїжджої частин вулиць міста у метрах:

Велика Арнаутська

Жуковського

Канатна

Преображенська

Грецька

Ланжеронівська

Мала Арнаутська

Буніна

Рішельєвська

Троїцька

Успенська

Європейська (Катерининська)

Групи людей

Необхідно розуміти свою аудиторію. Місцеві вже знайомі з бізнесом поруч, а нові мешканці та туристи тільки шукають потрібні магазини і послуги. Якщо людина знає вашу локацію, то вивіска допома-

гає їй швидко зорієнтуватись, а вітрина інформує про оновлення. Іншим вивіска і вітрина мають зрозуміло і привабливо представити ваш бізнес, щоб заохочувати до відвідування.

Як люди бачать вивіски

Міське середовище має специфічні властивості, які впливають на сприйняття вивісок:

Міський благоустрій. Зелені насадження, дорожні знаки, стовби тощо.

Світлова динаміка. Мінливість сонячного світла, світлові елементи міського транспорту, світлофори та інше.

Тому вивіски мають бути легко впізнаваними, не вимагаючи від перехожих зусиль для сприйняття інформації серед міської метушні.

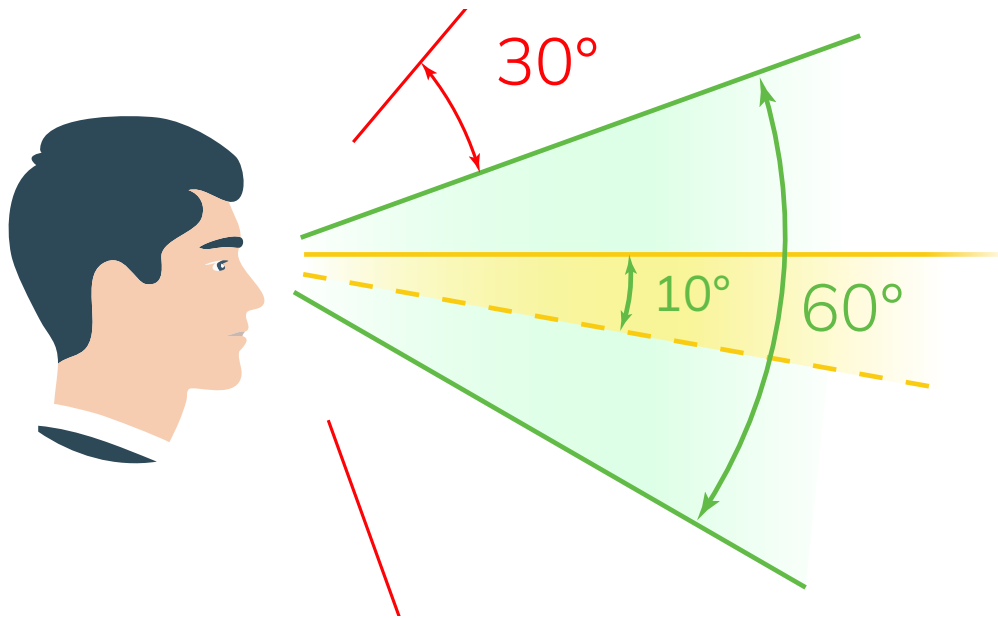
Це вимагає ретельного вибору місця, розміру, кольорової палітри та освітлення, щоб кожна вивіска сприяла поліпшенню затишного та функціонального міського простору.

Діапазон комфорту глядача

25

Розуміння поля зору людини дозволяє визначити оптимальне місце розташування та розмір вивіски.

Конус зору

Обсяг простору перед очима, у межах якого людина здатна сприймати об'єкти без повороту голови.

Оптимальна зона зчитування ●

Зона сфокусованого погляду людини — це сектор від лінії горизонту щодо очей на 10° додолу.

Зона сприйняття ●

Кут оптимального зорового сприйняття — 60° ($+20^\circ$ та -40° від лінії горизонту щодо очей).

Людина сприймає інформацію у зоні сприйняття найкраще

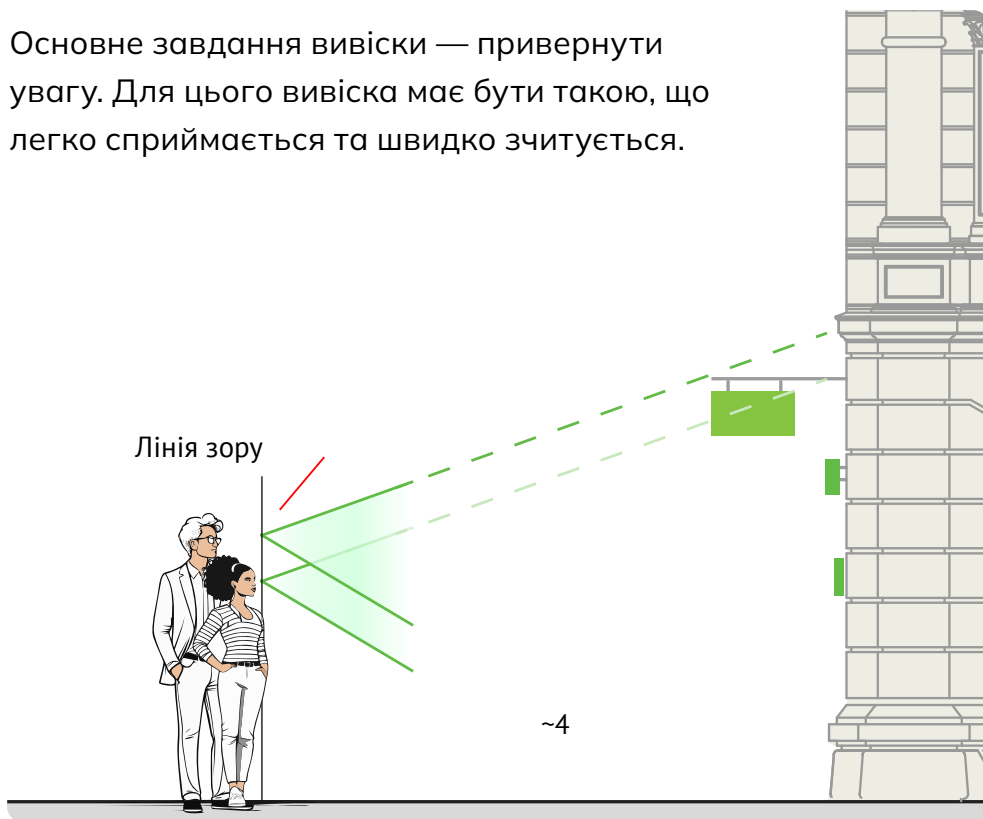
Зона периферійного зору ●

Проклавши ще дві лінії по 30° у кожен бік, отримаємо межі області зору, за якими інформація практично не сприймається.

Боковий зір може охоплювати до 180°

Легкість зчитування

Основне завдання вивіски — привернути увагу. Для цього вивіска має бути такою, що легко сприймається та швидко зчитується.

Вивіска, що знаходиться в полі зору

Поєднання двох типів вивісок допомагає легше позначити територію бренду та збільшити зону сприйняття

Вплив візуального шуму

Візуальний шум є серйозною проблемою, особливо коли йдеться про розміщення вивісок та інформаційних атрибутів.

Зовнішні блоки кондиціонерів, дроти і невідповідно розміщені ролети, графіті — створюють відчуття

Погано

Зовнішні блоки кондиціонерів, дроти та зовнішні ролети відволікають від вивіски і заважають акцентованому сприйняттю входної групи

хаосу і занедбаності, що негативно позначається на загальному враженні від будівлі.

Слід очистити простір фасаду. Для цього необхідно об'єднувати зусилля підприємців, громади та місцевої влади.

Добре

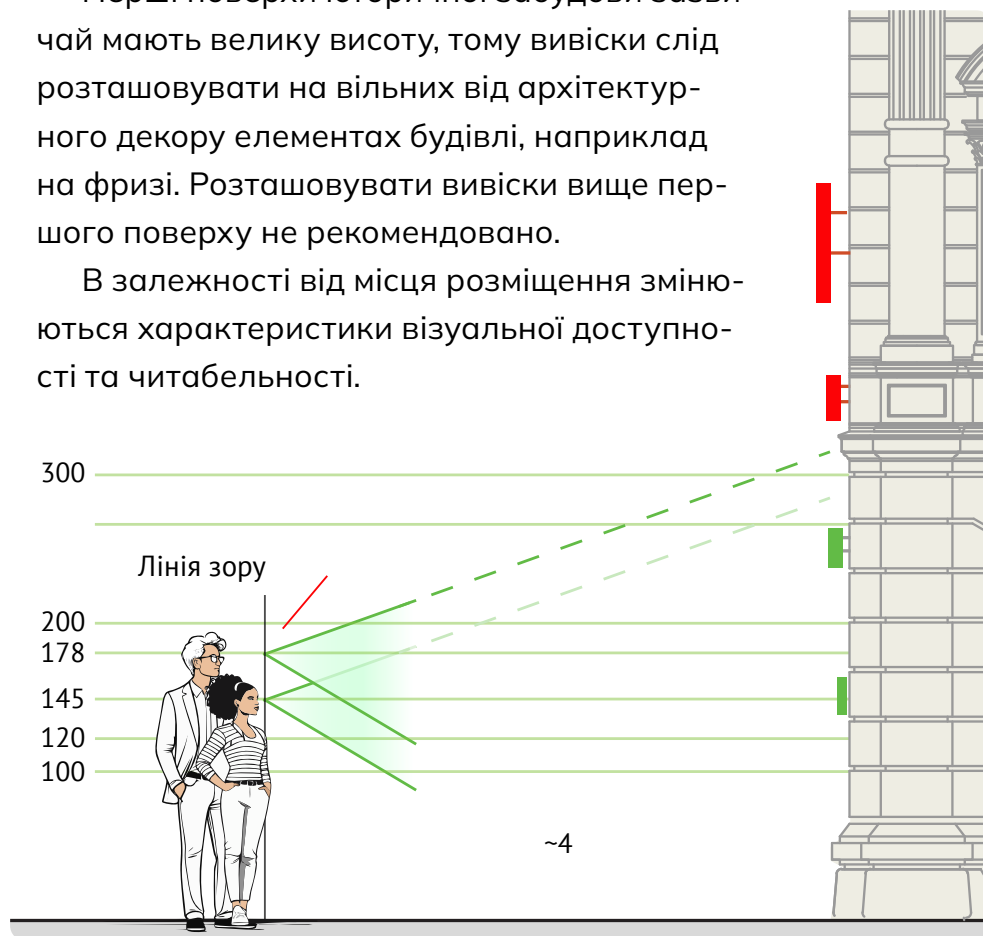
Вивіска на впорядкованому фасаді зчитується краще і разом із активними вітринами привертає увагу перехожих

Межі видимості

Зріст людини, віддаленість вивіски від очей та зона розміщення допоможуть визначити розмір і тип вивіски.

Перші поверхи історичної забудови зазвичай мають велику висоту, тому вивіски слід розташовувати на вільних від архітектурного декору елементах будівлі, наприклад на фризі. Розташовувати вивіски вище першого поверху не рекомендовано.

В залежності від місця розміщення змінюються характеристики візуальної доступності та читабельності.

На відстані 4-х метрів:

- можна прочитати вивіску з висотою символів 10.9 мм (56 кегль).
- Людина низького зросту не помітить вивіску, розміщену вище 3 метрів.

Основну увагу слід звернути на зону руху пішоходів. Необхідно обчислювати розмір шрифту вивіски залежно від відстані до потенційної точки огляду.

Слід пам'ятати, що вивіски сприймаються на більшій відстані пасажирами громадського транспорту, автівок, пішоходами з протилежного боку вулиці. Ними вивіска сприймається як візуальний об'єкт в цілому.

Рівень погляду

165 см

Лінія зросту міського мешканця 175 см

120 см

Лінія зору людини в авто

Приклад невеликої вивіски

29

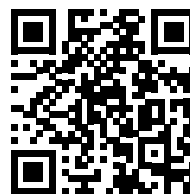
Приклад добре демонструє вивіски, розміщені на рівні очей. Шрифт розміром 56 пунктів помітний і добре читається на фоні поверхні фасаду, особливо на вузьких тротуарах.

Чим більша фоновіа площина фасаду навколо вивіски — тим ліпше вивіска сприймається. Це важливо враховувати при створенні візуальної гармонії, поліпшенні читабельності та сприйняття інформації.

Обчислення розміру вивіски

Розрахувати найкращий розмір шрифту вивіски можна на сайті shriftomer.archodessa.com за допомогою лінійки, що вимірює відстань від потенційного гостя до місцерозміщення вивіски.

Для обчислень розміру шрифту, використаного в написі для вивіски, слід визначити максимальну дистанцію, звідки має зчитуватись напис.

Відстань

Визначте необхідну дистанцію з якої ваша вивіска має бути помітною на карті сайту за допомогою електронної рулетки.

Якщо організація розміщується в центрі кварталу, слід розрахувати дистанцію від крайніх будинків перехрестя з обох боків кварталу.

Для компаній на перехрестях слід розрахувати дистанції від передбачуваного розміщення вивіски до середини кожного кварталу (найкраще уточнювати оглядовість наживо в сонячний день).

Кегль

Якщо розмір шрифту вже відомий, то визначити, з якої дистанції вивіску можна буде прочитати, можна вписавши розмір кегля (шрифту).

Дистанція

Знайдена відстань від максимальної точки зчитування до вивіски — вписується в синю клітинку, щоб обчислити необхідний кегль.

З чого складається вивіска

Розділ описує типи вивісок, види їх розміщення та конструктивні елементи.

Розглядаються особливості їх розміщення для забезпечення максимальної видимості і гармонії з міським середовищем.

Увага приділяється використанню натуральних і довговічних матеріалів, таких як камінь, дерево, метал, скло і кераміка.

Типи вивісок різняться за різними характеристиками — формою, способом підсвічування, способом розміщення тощо.

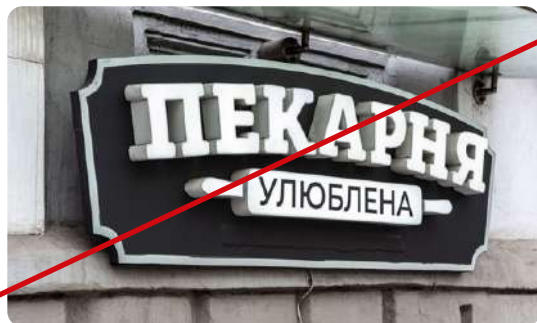
Використовуючи наведені характеристики, можна визначити обраний вами тип вивіски, наприклад: «Цілісна консольна вивіска з внутрішнім підсвічуванням» або «Фронтальна вивіска з окремих елементів із зовнішнім підсвічуванням».

Форма вивіски

Цілісна вивіска

Виготовляється як цілісна конструкція, за формою та складністю виготовлення може бути різною — від плоского прямокутника із написом до короба складної форми з об'ємними літерами. Вивіски мають дві візуальні складові — сам напис та фонову частину, різними за кольором та іноді за матеріалами виготовлення. Наявність фонові частини (основи) вивіски ускладнює сприйняття будівлі в цілому та елементів архітектурного оздоблення (саме тому розміщення цілісних вивісок на фасадах історичних будівель не рекомендовано, за винятком розміщення в отворах та у вітринах).

В історичній частині міста цілісну вивіску рекомендовано розміщувати у фрамугах, віконних прорізах або за склінням вітрини.

Вивіска із окремих елементів

Такий тип вивіски не містить фонові частини, тобто літери та знаки виготовляються як окремі елементи. Можуть бути як плоскими, так й об'ємними. Кріплення до фасаду — окремо кожним елементом або за допомогою об'єднуючого каркасу. Рекомендований тип вивісок для використання в історичному міському середовищі.

Спосіб підсвічування

Внутрішнє підсвічування

Світлові елементи знаходяться всередині конструкції. Такий спосіб підсвічування має назву «лайтбокс».

Зовнішнє підсвічування

Підсвічування вивіски відбувається ззовні. Найчастіше це — прожектори, що консольно закріплені на фасаді та спрямовані на вивіску.

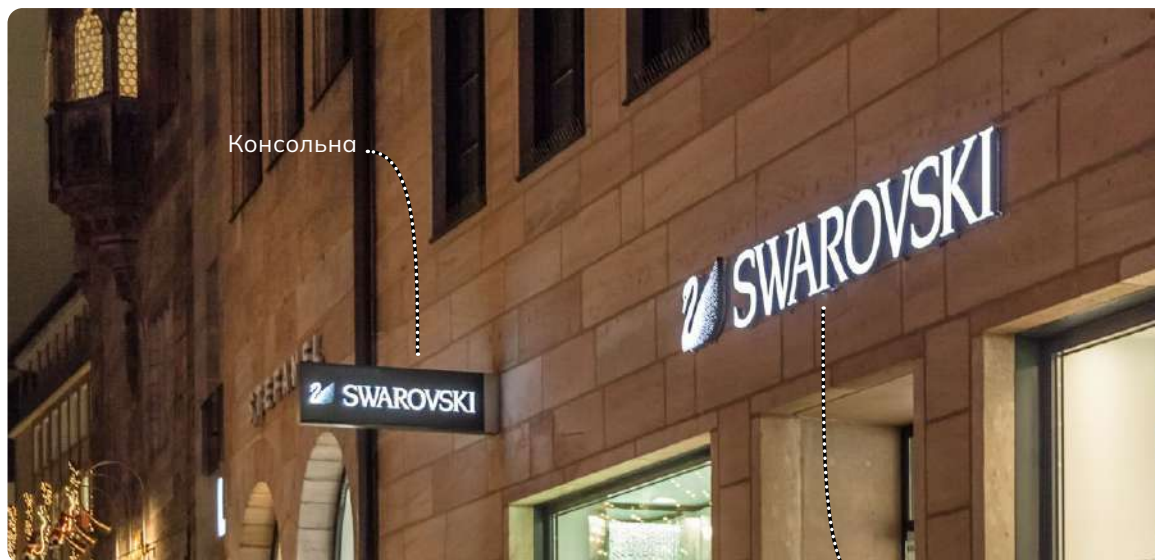
Контурне підсвічування

Використовується для вивісок із окремих елементів. Світлові елементи розміщуються із зворотного боку вивіски. Здійснюється підсвічування фасаду, на фоні якого літери стають більш помітними (ефект контрасту).

Світлове оформлення вивіски не повинно засліплювати учасників дорожнього руху, а також не повинно освітлювати вікна житлових будинків та осліплювати мешканців будинків, на яких розміщуються вивіски.

Рекомендовано використовувати кольорну температуру світла не вище 5000K. Також необхідно використовувати комфортний для сприйняття рівень яскравості світла.

Слід уникати кольорів світла, які використовуються учасниками дорожнього руху (світлофори, пробліскові маячки спецтранспорту тощо).

Спосіб розміщення

Фронтальна вивіска

Вивіска розташована вздовж площини фасаду.
Переважний за способом розміщення тип вивіски.

Консольна вивіска

Вивіска розташована перпендикулярно площині фасаду. Таке розміщення розраховане на пішоходів, що йдуть вздовж фасаду та для яких фронтальна вивіска – поза зоною комфортного сприйняття. Розміри консольних вивісок зазвичай невеликі.

Типи вивісок

**Окремі об'ємні знаки
на стіні**

стор. 37

**Окремі об'ємні знаки
на каркасі**

стор. 39

**Окремі об'ємні знаки
на відстані**

стор. 43

**Окремі плоскі знаки
на стіні**

стор. 46

**Окремі плоскі знаки
на відстані**

стор. 48

Таблички

стор. 58

Маркізи

стор. 68

Прапори

стор. 72

Консольні вивіски

стор. 74

Вітрини

стор. 80

Окремі об'ємні знаки

Окремі об'ємні знаки створюють відчуття глибини і динаміки, особливо в умовах вечірнього освітлення.

Окремі літери додають додатковий об'єм, генерують тінь. Правильно організоване підсвічування робить вивіску особливо помітною в темний час доби.

Вони розміщуються на площині фасаду, або на відстані від нього.

З чого складається вивіска → Типи вивісок

Окремі об'ємні літери

37

CENTRAL IRODAHÁZ

Ефект тіні

Окремі об'ємні знаки на стіні

Об'ємні знаки, розміщені безпосередньо на площині фасаду — застосовуються у випадках, коли є вільні ділянки стін та архітектурне оздоблення фасадів (русти, декоративні елементи тощо) неактивне.

Гармонія з оточенням

Вибір місця для об'ємних знаків вимагає уваги до деталей архітектури. Перевагу віддають гладким стінам або ділянкам із мінімальним наповненням декоративними елементами. Це сприяє гармонічному сприйняттю вивіски в архітектурному контексті.

Захист і довговічність

Розташування безпосередньо на фасаді оберігає об'ємні знаки від негоди (поривчастий вітер та дощі).

SZENT ISTVÁN TÁRSULAT
STEPHANUS KÖNYVESHÁZ

Каркас

Гра тіні

Окремі об'ємні знаки на каркасі

Об'ємні знаки, розміщені на каркасі — спосіб зовнішнього оформлення вивіски на будівлі з рельєфними фасадами, прикрашеними глибокими рустами, що дає змогу уникнути прямого контакту з декоративними елементами стін, запобігаючи пошкодженню та руйнуванню архітектурних деталей під час монтажу.

Це дозволяє зменшити кількість елементів кріплення на фасаді у порівнянні із кріпленням кожної літери окремо.

З чого складається вивіска → Типи вивісок → Окремі об'ємні знаки на каркасі

Непомітний каркас

Каркас розміщується впритул до стіни та має бути пофарбованим у колір фасаду будівлі. Так він буде непомітним.

Такий підхід дає змогу максимально зосередити увагу на літерах та знаках.

З чого складається вивіска → Типи вивісок → Окремі об'ємні знаки на каркасі

Стилізований каркас

В окремих випадках елемент логотипу може виконувати роль каркасу та водночас залишатись елементом дизайну.

41

Приклад невдалої вивіски

Під час використання каркасних систем для монтажу не рекомендовано виносити їх на велику відстань від площини фасаду. В умовах сонячного світла або штучного міського освітлення, на поверхню стіни може проєктуватися тінь від літер, яка створить дублюючий ефект та приведе до ускладнення зчитування.

З чого складається вивіска → Типи вивісок

Окремі об'ємні знаки на відстані

43

SSUR

З чого складається вивіска → Типи вивісок → Окремі об'ємні знаки на відстані

44

Архітектурний декор

Окремі об'ємні літери

Зворотне
підсвічування

Гра тіні

Кріплення до фасаду

Об'ємні знаки, встановлені на відстані від фасаду використовуються у випадках складного архітектурного декору фасадів.

Видимість і візуальні ефекти

Подібне розміщення вивісок покращує видимість архітектурних елементів. Підсвічування створює додаткові ефекти між літерами та фасадом.

Міцність конструкції

Особливу увагу слід приділити матеріалам та кріпленням для забезпечення міцності конструкції.

З чого складається вивіска → Типи вивісок → Окремі об'ємні знаки на відстані

Приклад невдалої вивіски

Злиття об'ємних літер між собою перетворює вивіску в цілісну та ускладнює сприйняття архітектурного оздоблення.

45

З чого складається вивіска → Типи вивісок

Зовнішнє підсвічування

46

Gorch Dock Haus

Окремі пласкі знаки на стіні

Пласкі літери і знаки, що розміщуються безпосередньо на стіні фасаду. Таке рішення більш доречне коли використовуються шрифти складної форми, де додатковий ефект тіні буде заважати сприйняттю вивіски.

Взаємодія із архітектурою

За рахунок контрастного оформлення вивіски та розміщення безпосередньо на стіні з'являється ефект напису на фасаді. Це єдиний спосіб досягти такого ефекту, не втручаючись в елементи архітектурного оздоблення.

Особливості підсвітки

Для освітлення може використовуватися тільки зовнішнє підсвічування вивіски.

Гнучкість дизайну

Такі вивіски є економні у виготовленні та монтажі, а також забезпечують гнучкість у дизайні.

З чого складається вивіска → Типи вивісок

Зовнішнє
підсвічування

Кріплення до фасаду

Гра тіней

Окремі плоскі знаки на відстані

На відміну від розміщення безпосередньо на фасаді, плоскі знаки на відстані створюють тінь, як додатковий ефект. Завдяки цьому контраст між кольорами вивіски та фасаду може зменшуватись.

Взаємодія із архітектурою

Враховуючи ефект тіні, необхідно розуміти, що такий тип вивіски в разі застосування зовнішнього підсвічування слід розміщати на ділянках фасаду без додаткового архітектурного оздоблення типу руст.

У разі якщо застосовуються декілька джерел зовнішнього підсвічування, тіні, що виникають від елементів створюють візуальний шум, такого рекомендовано уникати.

Особливості підсвітки

Для підсвічування вивіски може також використовуватись контурне підсвічування.

Цілісна вивіска всередині прорізу

50

Цілісну вивіску рекомендовано розміщувати всередині прорізу дверей або вікон, не виходячи за його межі.

Окремі знаки логотипу кріпляться на підкладку, що розміщується на перемичці дверей або вікон.

Колір основи

Основа для знаків, що розміщуються на перемичці, має бути в тон кольору конструкцій дверей або вікон.

51

Погано

Добре

Добре

Наприклад, для чорних дверей або воріт використовується чорна підкладка, що робить фрамугу і стулки дверей цілісною входною групою

Цілісна вивіска всередині фрамуги

52

Обмеження для підкладки

Підкладка може розташовуватися на перемичці або на склі фрамуги.

Підкладка не може виходити за межі укосів, а також площини віконної або дверної коробки.

Погано

Добре

Розміщуючи підкладку всередині скління фрамуги, пам'ятайте, що це зменшує візуальний простір і знижує кількість денного світла в приміщенні

Матеріали

53

В історичній частині міста вибір матеріалів вивісок відіграє важливу роль. Рекомендується використовувати натуральні та довговічні матеріали, які гармонійно вписуються в оточуюче середовище:

- **натуральний камінь та дерево** додають затишок, підкреслюючи статус та унікальність місця;
- **сталеві елементи** дають змогу створювати витончені складні форми, що підкреслюють унікальність бізнесу;
- **бронза і латунь** вирізняються міцністю і з часом набувають характерної благородної патини;
- **скло і кераміка** пропонують сучасні та стильні рішення, підтримуючи легкість дизайну.

Використання **пластику** не рекомендовано через його обмежені якості довговічності та естетики порівняно із традиційними матеріалами, його застосування припустиме у випадках, коли потрібні економічно доступні або тимчасові рішення.

Проблема пластику

Використання пластику для вивісок не рекомендовано з кількох причин:

- **УФ-стійкість.** Пластик схильний до деградації під впливом ультрафіолетового випромінювання. З плином часу він втрачає колір та яскравість, стає менш привабливим.
- **Механічна міцність.** Пластик не стійкий до механічних пошкоджень.
- **Температурні зміни.** Пластикові матеріали змінюють свої властивості за екстремальних температур: у спеку деформуються, а взимку стають крихкими та ламкими.
- **Екологічні чинники.** Пластик не є екологічно чистим матеріалом. Вторинна переробка пластику також є технологічно складним процесом.

Через ці недоліки багато дизайнерів та архітекторів вважають за краще використовувати якісніші матеріали, як-от метал, камінь, скло або кераміку, що можуть краще витримувати випробування часом і зберігати свій естетичний вигляд.

Кольори

При виборі кольору вивіски для історичних будівель ключовим є поєднання естетики з повагою до історичного контексту. Колір вивіски має гармоніювати з архітектурою, не порушуючи візуальне сприйняття.

- **Монохром.** Чорний, білий, сірий кольори зазвичай вписуються в архітектурний контекст, підходять для ділових та офіційних закладів.
- **Насичені кольори.** Можна підбрати темні відтінки, які поєднуються із кольорами фасадів за принципом доповнюючих кольорів.
- **Металеві відтінки.** Природні кольори металевих поверхонь та їх обробка з патинуванням використовується для вивісок люксових брендів, ювелірних магазинів тощо.

Об'ємні підкладки та навісні фасади

Для підтримання архітектурної гармонії та збереження історичної спадщини міста, використання об'ємних підкладок та навісних фасадів на будівлях в історичному ареалі заборонено.

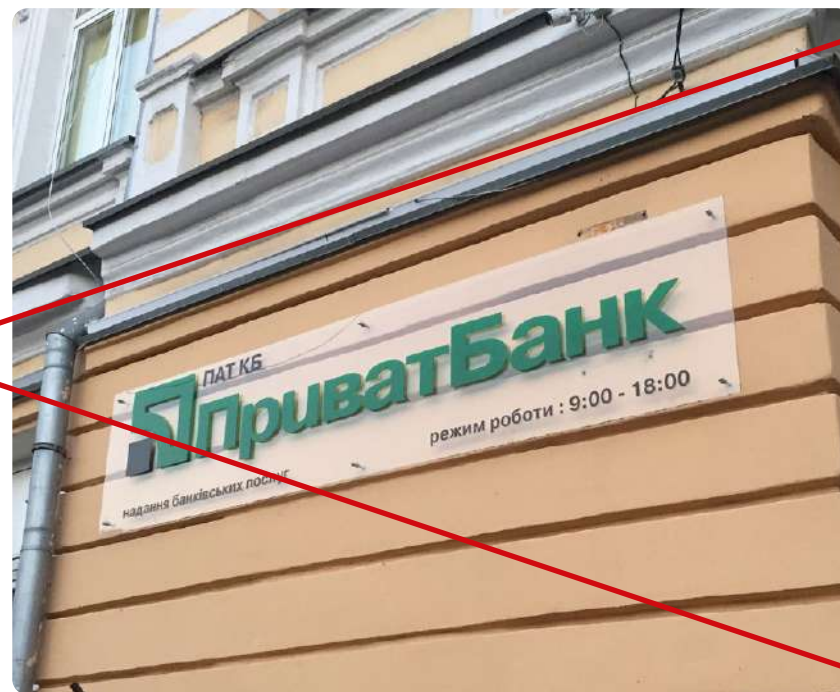
Ці елементи можуть значно змінювати зовнішній вигляд і структуру фасадів, приховуючи їх оригінальні архітектурні особливості, що суперечить цілям збереження культурної спадщини.

Вивіски на прозорих підкладках

57

Прозорі підкладки вивісок в денний час через відблиски на пластику сприймаються пішоходами, які проходять поруч із вивіскою, як непрозорі. Тому використання цільних вивісок із прозорою основою — не рекомендується.

Таблички

Таблички — вивіски невеликих розмірів, що розраховані на сприйняття інформації на обмеженій відстані (до 2,5 метрів). Зазвичай розміщуються на перестінках біля входу.

За наявності рустування, табличка має розміщуватись в межах русту.

Матеріали

Для виготовлення табличок рекомендується обирати матеріали, що притоманні архітектурному стилю історичних будівель: скло, метал, латунь, бронза, дерево, камінь або мармур.

Таблички на прозорій основі

Шрифтові контрастні написи на прозорій основі із зовнішнім підсвічуванням встановлюють так, щоб їх розмір не перевищував розмірів русту, водночас їх розташовують на відстані 5–7 см від стіни і кріплять лише трьома-чотирма елементами. Це забезпечує мінімальний вплив на фасад, зберігаючи його цілісність і зовнішній вигляд.

59

Кольори логотипів

Колір логотипу на прозорих табличках має контрастувати з палітрою кольору фасаду будівлі й водночас гармоніювати з навколишніми елементами.

60

Логотипи компаній виконані в тон із дверима

Табличка на непрозорій основі

Табличка на суцільній основі для однієї компанії має містити один логотип (за бажанням слоган, контакти, час роботи).

При розміщенні групи табличок, вони повинні мати однакові розміри та матеріали виготовлення.

Кілька табличок компаній на єдиній основі

Розміщення має бути виконане таким чином, щоб кожна табличка як окремий елемент була легко ідентифікована.

Всі таблички мають бути однакового розміру.

Єдина основа табличок за розмірами не має перевищувати розміри усіх табличок понад 5 %.

Не допускається розміщення однієї із табличок окремо від загальної групи.

Такі дії підтримують візуальну узгодженість та впорядкованість.

Погано

Добре

Погано

Кольорове рішення

Групи табличок мають бути виконані в єдиному кольоровому рішенні.

Використання різних кольорів для кожної окремої компанії на одній табличці створює візуальний дисонанс і ускладнює сприйняття інформації.

Такий підхід використовується задля збереження загальної естетики фасаду.

Добре

Погано

З чого складається вивіска → Типи вивісок

Підсвічування вивісок

64

Існує кілька способів підсвічування вивісок, які підвищують привабливість та функціональність.

Фронтальне внутрішнє підсвічування

Ефективне рішення для створення яскравих вивісок, що помітні як вдень, так і вночі.

65

Контурне внутрішнє підсвічування

Акцентує на торцевих частинах літер та знаків для ілюзії додаткового виміру та видимості знаків, підкреслюючи їх об'єм завдяки ореолу світла.

Контурне підсвічування

Створює ефект «світіння» навколо тексту або логотипу, що робить вивіску помітною, не засліплюючи перехожих.

Зовнішнє підсвічування

Використання зовнішнього підсвічування робить вивіски читабельними та освітлює прилеглу територію.

Неонові вивіски

67

Неонові вивіски, що випромінюють м'яке світло, прикрашають бренд вечорами та вночі.

Бажано використовувати теплі відтінки освітлення до 5000 К.

Важливо забезпечити рівномірне освітлення всіх елементів вивіски без засвічень і тіней.

Маркізи

Маркізи — ефективний атрибут захисту входу і вікон від надмірного освітлення та опадів, який може виконувати роль вивіски. Завдяки можливості розміщення логотипу або напису на маркізах кожного прорізу — немає необхідності в облаштуванні вивісок на стінах будівель.

Висота маркізи не має перевищувати висоту фрамуги (верхньої частини вікна після перемички) або $\frac{1}{3}$ від висоти прорізу вікна.

Маркіза за розмірами розміщується виключно в створі прорізів вікон та дверей.

З чого складається вивіска → Типи вивісок → Маркізи

Розміщення знака логотипу на маркізах

Логотип слід розміщувати на фронтальній частині маркізи — в зоні, зручній для сприйняття.

Розмір логотипу не має перевищувати третину загальної висоти маркізи.

Колір маркіз

Вибір кольору маркізи відіграє важливу роль у візуальній взаємодії з архітектурним стилем будівлі. Колір маркізи рекомендується підбирати, орієнтуючись на тон фасаду. Маркізи, виконані в чорному,

білому, а краще близькому до загального кольору стін — допомагають зберегти впізнаваність і безперервність архітектурного стилю.

Піддашки

71

Не рекомендовано використовувати піддашки для розміщення вивісок.

З чого складається вивіска → Типи вивісок

Прапори

Підсвічування прапора

Прапори — це консольно розташовані вивіски, закріплені на фасаді будівлі за допомогою металевих стержнів.

Між стержнями натягується щільна тканина, на якій може розміщуватись напис або логотип. Така конструкція забезпечує добру видимість по обидва боки вулиці та зручна в обслуговуванні, заміні.

Обслуговування прапорів просте і не потребує спеціального обладнання: достатньо зняти тканину, випрати і повісити назад, що значно спрощує підтримання охайного вигляду вивіски.

Рекомендовано обирати контрастний відносно кольору фасаду колір тканини. Не рекомендується використання яскравих відтінків.

73

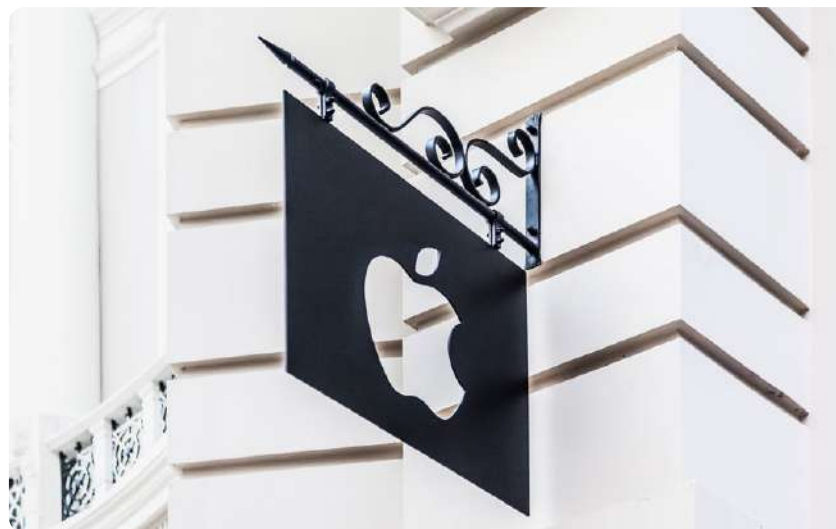
Невдалий приклад використання прапору — він заважає сприйняттю багатого архітектурного декору будівлі

Консольні вивіски

Консольні вивіски розміщуються перпендикулярно фасаду та розраховані на пішоходів, які йдуть вздовж фасаду. Зазвичай використовуються на вулицях з вузькими тротуарами або в зонах підвищеного пішохідного трафіку.

Завдяки особливостям розташування — вони менше заважають сприйняттю архітектурного декору фасаду. І водночас вони не можуть бути великих розмірів. Рекомендована висота до 50 см, ширина (винос консолі) — до 1 м.

Не рекомендується робити консольні цілісні вивіски з внутрішнім підсвічуванням (лайтбокс) завтовшки більше ніж 7 см.

З чого складається вивіска → Типи вивісок → Консольні вивіски

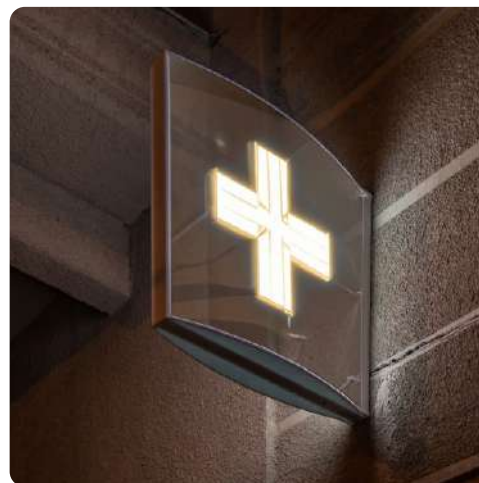
Освітлення консольних вивісок

Консольні вивіски можуть бути із внутрішнім або зовнішнім підсвічуванням.

Рекомендовано використовувати енергоефективні LED-світильники з теплим білим світлом, уникаючи засліплення перехожих.

Слід забезпечити рівномірне освітлення для легкості читання в будь-який час доби, використовуючи якісне обладнання і правильне розташування.

Тепле біле світло має колірну температуру в межах від 2700K до 4100K і м'який жовтуватий відтінок, на кшталт світла, яке випромінюють традиційні лампи накаливання.

З чого складається вивіска → Типи вивісок → Консольні вивіски

Зауваження до застосування

Використання вивісок із динамічними світловими елементами, LED-екранами або рухомими рядками на фасадах не рекомендується.

З чого складається вивіска → Типи вивісок → Консольні вивіски

Приклади невдалих вивісок

77

Надто масивні лайтбокси

З чого складається вивіска → Типи вивісок → Консольні вивіски

Приклади невдалих вивісок

78

Занадто габаритні або затовсті лайтбокси,
невдалі кольорові рішення дисонують із архітектурою.

Фігурні вивіски на кронштейнах

Фігурні вивіски, закріплені на кронштейнах мають відповідати характеру бізнесу.

Обмеження за розмірами

Максимальна висота — 45 см

Ширина — 60 см

Товщина — 20 см

79

Вітрини

У сучасному міському ландшафті вітрини магазинів відіграють роль показника торгових пропозицій і підсвічують вулицю.

Активне використання вітрин робить бренд відкритим, привертаючи увагу потенційних споживачів.

Вітрина, як дзеркало магазину, має передавати суть та ідеологію бренду. Такий підхід добре працює у вечірній час, коли штучне освітлення здатне перетворити буденну взаємодію з покупцем на справжню візуальну подорож.

Відкриті вітрини

Відкритість вітрини, обладнаної підібраними атрибутами, є ключовим елементом у створенні привабливого образу магазину.

Важливо, щоб насичений декораціями простір не заважав видимості інтер'єру. Це створює відчуття доступності та прозорості, даючи змогу потенційним покупцям оцінити представлені товари й атмосферу магазину в цілому.

Використання світла відіграє вирішальну роль у у сприйнятті простору ззовні. Софіти, спрямовані на ключові товари або атрибути, можуть акцентувати увагу, тоді як загальне освітлення допомагає зберегти видимість інтер'єру.

Така стратегія вітринної експозиції збільшує шанси на привернення уваги перехожих і сприяє створенню образу відкритості та дружелюбності.

Гості, дивлячись, як цікаво оформлений інтер'єр, можуть почуватися комфортніше з наміром увійти та оглянути магазин ретельніше.

Приклади невдалих вивісок та вітрин

Не рекомендується використання закритих вітрин, включно з ролетами і повністю обклеєним склом. Такі рішення негативно впливають на сприйняття бренду, створюють бар'єр між бізнесом і потенцій-

ними гостями та порушують візуальну привабливість будинків, погіршуючи суспільне сприйняття торговельного середовища.

82

Догляд за вивіскою

Важливість догляду за вивіскою беззаперечна, особливо в контексті агресивного впливу міського середовища, де забруднення, мінлива погода і механічні ушкодження істотно скорочують термін служби та естетичну привабливість.

Підтримка вивісок в гарному стані сприяє збереженню товарного вигляду і мінімізує витрати на оновлення або заміну.

Як вибрати та повісити вивіску

В розділі запропоновано докладні рекомендації щодо інтеграції вивісок в архітектурний ансамбль Одеси з урахуванням історичної цінності та сприйняття інформації перехожими.

Основну увагу приділено вибору місць розміщення конструкцій, а також їх гармонійному поєднанню з фасадами будівель.

Представлено візуальні приклади, що підкреслюють важливість доречності та розміру вивісок.

Шрифт вивіски

Вибір читабельного шрифту для вивіски відіграє важливу роль у створенні привабливого вигляду закладу.

Читабельність

Уникайте шрифтів із затовстими або занадто тонкими розмірами ліній. Це заважає їх сприйняттю.

Декоративні шрифти

Використовуйте такі шрифти з обережністю. Вони недоречні в якості шрифтів загального використання.

Антиква

Антиква (тип шрифту із засічками) ідеально підходить для бізнесу, який хоче підкреслити свою стійкість, солідність і традиції. Це можуть бути юридичні фірми, банки, освітні установи, культурні та історичні організації.

Гротеск

Гротеск (тип шрифту без засічок) більше підходить для бізнесу, який прагне до сучасного і чистого візуального стилю. Це можуть бути ІТ-компанії, стартапи, магазини модного одягу, компанії, що працюють у сфері технологій та інновацій.

[Рекомендується використовувати шрифти українських дизайнерів](#)

Співмірність

Співмірність — принцип дизайну, який підкреслює важливість відповідності характеристик (розмірів, форм та пропорцій) одного об'єкта відносно інших у його оточенні.

У контексті архітектури та дизайну вивісок, співмірність означає, що характеристики вивіски

мають бути пропорційними відповідно до архітектурних елементів будівель, таких як вхідні групи, вікна та фасадний декор.

Користуючись такими принципами та критеріями, бізнес демонструє свою відповідальність та повагу до історичного середовища.

Співмірність будинку

Вивіска, створена за принципами співмірності, сприймається як природня частина архітектурного оздоблення будинку.

Співмірність — це гармонійне співвідношення вивіски та архітектурних форм будівлі, яке створює цілісну композицію

В разі порушення таких принципів, вивіска змінює пропорції фасадного декору, стає агресивним елементом середовища та заважає сприйняттю архітектурних особливостей будівель.

Як вибрати і повісити вивіску → Співмірність → Співмірність будинку

Приклади вивісок, що порушують принципи співмірності

88

Як вибрати і повісити вивіску → Співмірність

Співмірність зі вхідними групами

Співмірність вивісок зі входами та вхідними групами допомагає потенційному відвідувачу зорієнтуватись, а також створює збалансовану акцентну просторову композицію.

Як вибрати і повісити вивіску → Співмірність

Відповідність з декором

Вивіска своїми пропорціями має відповідати пропорціям наявного архітектурного декору будівлі (русти, фрізи, карнізи тощо).

Як вибрати і повісити вивіску → Співмірність → Відповідність з декором

Розміщення окремих логотипів

У деяких випадках, якщо вивіскою слугує логотип, його можливо розміщувати за умови, що елементи логотипу не заважатимуть сприйняттю архітектурного декору.

91

У цьому випадку логотип більший за розміри замкового каменю, але русти чітко зчитуються

92

Як вибрати і повісити вивіску

Неприйнятні способи розміщення

Вивіски розміщені за межами рекомендованих для них місць, спотворюють архітектуру фасадів.

Як вибрати і повісити вивіску

Як позначити територію

93

Основна інформація про заклад доноситься завдяки внутрішньому освітленню приміщення, прозорим вітринам. Вивіски консольного типу з логотипом надають додаткову інформацію про заклад

Як вибрати і повісити вивіску → Як позначити територію

94

Іноді бізнесу або установі важливо позначити розміри свого приміщення. Це можна зробити в різний спосіб. Наприклад, оформлення вітрин закладу, розміщення обладнання на вулиці (літні розширення кафе або ресторану).

Також цю територію можна позначити використовуючи вивіски, наприклад, консольні вивіски можуть визначати межі простору, що відносяться до певного закладу.

Як позначити вхід

Для позначення входу у місцезрештування бізнесу, крім традиційних вивісок над входом, можна використовувати таблички та консольні вивіски, які покращують орієнтацію відвідувачів і підвищують впізнаваність закладу.

Таблички, встановлені поруч із входом, можуть містити не тільки назву закладу, а й додаткову інформацію.

Використання консольних вивісок покращує видимість закладу для пішоходів, які пересуваються вздовж будинків.

Елементи візуальної ідентифікації, виконані в єдиному стилі, кольоровій гамі та способі підсвічування, формують образ єдиного бренду, остаточно позначаючи територію.

Місця розміщення

Вивіски на фризі

стор. 97

Простір над прорізом

стор. 98

Між вітринами

стор. 100

Вивіска на склі

стор. 103

**Вивіски в межах
аркової групи**

стор. 108

**Таблички на укосі
та біля входу**

стор. 112–113

Табличка на брамі

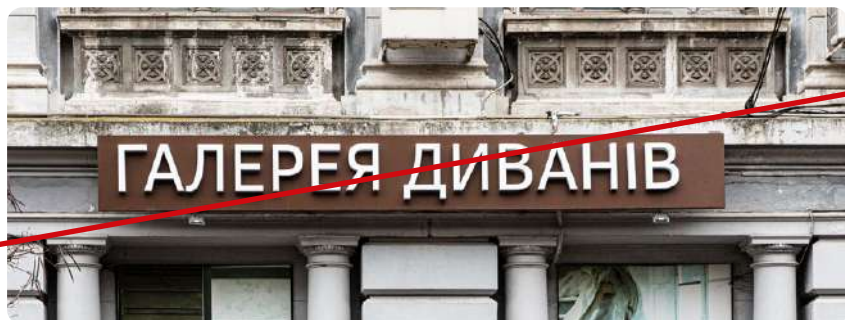
стор. 118

Вивіски на фризі

97

Фриз є розповсюдженим місцем для розміщення вивіски. Оптимальним рішенням будуть окремі літери та знаки. У такому разі фриз є великою підкладкою вивіски для контрастного розташування.

Погано

Добре

Погано

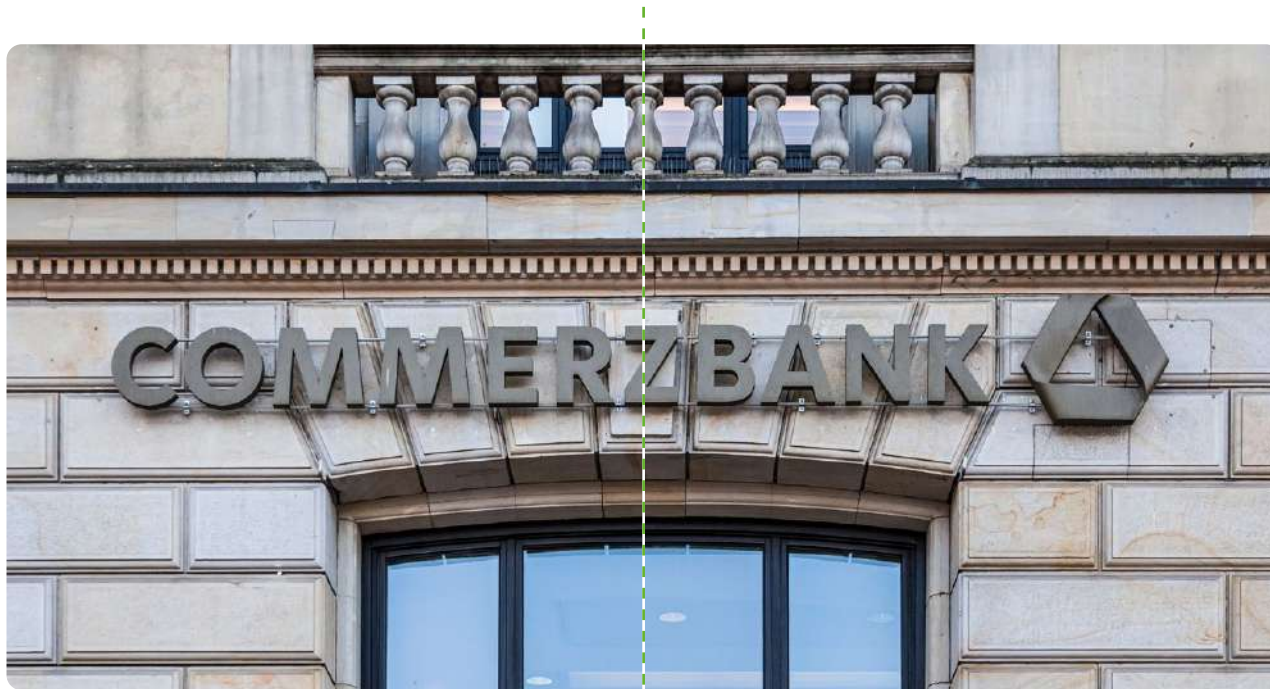

Добре

Простір над прорізом

Вивіску слід розміщувати по центру вісі отвору, що створює чіткий візуальний маркер.

Центр вісі

Як вибрати і повісити вивіску → Місця розміщення → Простір над прорізом

Вивіска між прорізами

Слід дотримуватися балансу і симетрії щодо центрів вісей між отворами, щоб вивіска сприймалася як інтегрована частина архітектурного ансамблю.

99

Вивіску необхідно посунути праворуч

Вивіска між вхідною та віконною групами може ввести в оману потенційних гостей, тож таке розміщення слід підтримувати додатковим позначенням дверей, наприклад, консоллю. Якщо поруч немає інших брендів — рішення цілком виправдане

Вивіска між вітринами

100

Розміщуючи вивіску на стіні між вітринами, ви можете досягти мети щодо інформування перехожих в менш масштабний та більш делікатний до архітектури будівлі спосіб у порівнянні з вивісками розміщеними вище.

Вивіски на декоративних елементах

101

Вивіски, що перекривають видимість окремих декоративних елементів фасаду, розміщувати не рекомендовано.

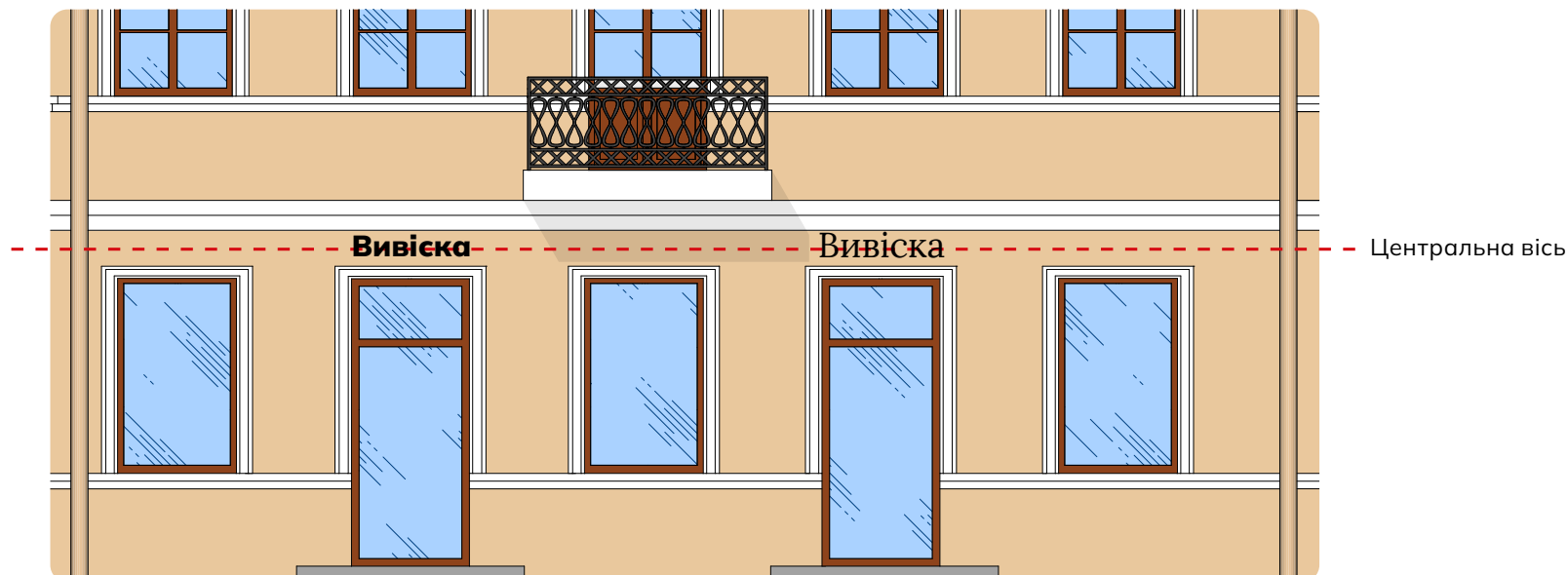

Вивіска перекриває
декоративний замковий камінь

Симетрія вивісок

102

За наявності двох і більше сусідніх брендів в одній і тій самій будівлі, необхідно розташовувати вивіски симетрично центральній горизонтальній вісі. Такий підхід створює візуальний порядок на фасаді.

Як вибрати і повісити вивіску → Місця розміщення

Вивіска на склі

Підсвічування вітрини

Гра віддзеркалень

Як вибрати і повісити вивіску → Місця розміщення → Вивіска на склі

Типи вивісок на склі

На склі віконного отвору або вітрині можна розміщувати вивіски з окремих об'ємних або плоских знаків. Такий тип розміщення ясно позначає місце розташування бренду і концентрує увагу на вітрині.

104

Приховане підсвічування

Підсвічування

До окремих знаків на склі можна застосувати зовнішнє підсвічування.

Розмір і розміщення

Обмежте розмір вивіски, щоб вона не перекривала значну частину скла. Має зберегтись прозорість вітрини.

Як вибрати і повісити вивіску → Місця розміщення → Вивіска на склі

Розміщення на рівні очей

Вивіску можна розмістити на склі на рівні очей, що дозволяє використовувати літери менших розмірів, ніж на стандартній вивісці.

105

DOLCE & GABBANA

58 NEW BOND STREET
LONDON

Як вибрати і повісити вивіску → Місця розміщення → Вивіска на склі

Невдалий приклад

Використання додаткових текстур або елементів на склі не рекомендується.

Такі текстури створюють візуальний шум та погіршують читабельність вивісок.

Як вибрати і повісити вивіску → Місця розміщення

Вивіски за склом

За склом вітрини або входної групи можна розміщувати:

- вивіски з окремими буквами і знаками,
- наліпки на склі,
- цілісні вивіски будь-яких форм.

Не рекомендується використання мультимедійних екранів та цифрових дисплеїв за склом, задля запобігання світлового забруднення та зайвого інформаційного навантаження на перехожих.

Вивіски в межах аркової групи

Над воротами проїзних арок рекомендується розташовувати вивіски з окремих знаків та літер із використанням контурного або зовнішнього підсвічування.

Добре

Вивіска огинає лучковий проріз арки проїзду

Окремі знаки на каркасі

Суцільний жах

Погано

Вивіска не повинна закривати ворота, частину проїзної арки і двору

Як вибрати і повісити вивіску → Місця розміщення → Вивіски в межах аркової групи

Вивіска перед фрамугою воріт

У разі, якщо над воротами облаштовано дерев'яну або металеву решітку — вивіску розміщувати не рекомендується.

109

Розміри вивісок в арці

110

Щоб вивіска добре сприймалася в просторі арки, розміри конструкції відносно прорізу арки можуть бути від 30 до 80 %.

Збільшення пропорцій арки не завжди веде до кращого сприйняття.

Ширина 40 %

Ширина 50 %

Ширина 75 %

Пропорції вивіски занадто великі відносно отвору

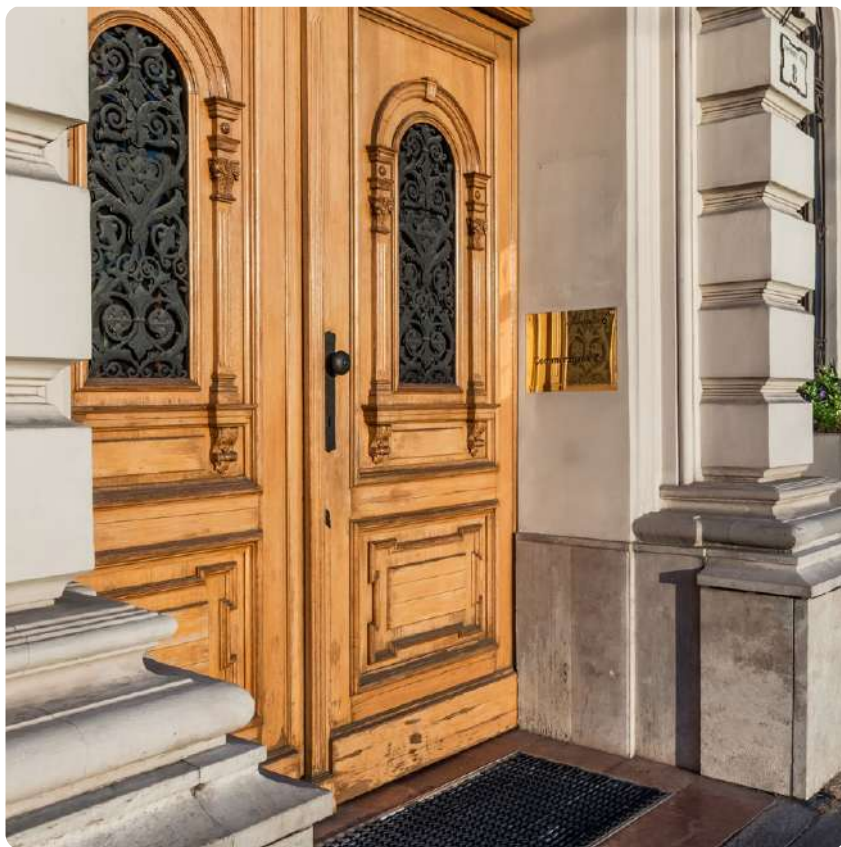
Як вибрати і повісити вивіску → Місця розміщення → Вивіски в межах аркової групи

Розміщення вивіски над аркою проїзду

Допускається розміщення вивіски на фризі або на рустованому декорі фасаду над аркою проїзду.

Ширина вивіски має бути не більшою ніж 90 % від ширини арки.

Таблички на укосі

Таблички на дверному укосі можуть використовуватися як для однієї, так і для кількох компаній. Табличка має бути менша за ширину вкосу.

Для оптимального сприйняття слід залишати з боків від таблички відстань не менше 5 %, а краще 15-20 % від загальної ширини вкосу.

Таблички біля входу

Поодинокі або загальні таблички можуть бути розміщені на найближчому плоскому або рустованому простінку збоку від входу.

Табличка на декоративному русті для 1–2 бізнесів слід вмістити в межах одного сегмента.

Наприклад, коли є лише два вільних русти і чотири компанії — подвійні таблички слід вмістити в межах кожного русту

Розміщення групи табличок обабіч від входу

Розміщення групи табличок на поверхнях рустованої стіни можливі за умови, що в межах одного русту розміщується одна табличка, а всі таблички дотримуються однакового стилю оформлення.

Збереження приблизно 10 % вільного простору від країв рустів забезпечує краще зчитування таблички. У цьому випадку, простір навколо табличок працює на посилення візуального акценту, роблячи інформацію більш помітною і доступною для сприйняття.

Таблички брендів слід розміщувати з того боку входу, що відповідає розташуванню компанії всередині приміщення, щоб гостям було простіше орієнтуватись.

Пріоритети розміщення

У разі якщо біля входу необхідно розмістити декілька вивісок та табличок, їх розмір може відрізнятись за визначеними пріоритетами. Наприклад, приміщення бренду, що займає більшу площу може розміщувати вивіску більшого розміру.

Дрібніші фірми мають таблички, які розміщують на фасаді або укосі арки проїзду.

Вивіска більшої компанії в межах русту вказує на вхід зліва, а групова табличка з меншими фірмами, у яких вхід праворуч — розміщуються по правій стороні арки

Вивіска великої компанії — на фасаді, а дрібніші — на укосах арки

Як вибрати і повісити вивіску → Місця розміщення → Таблички біля входу

Група табличок збоку від арки

Групу табличок слід розміщати на стіні біля входу або арки на відстані не більше 1 м.

116

Зручна конструкція групи табличок дозволяє їх заміну, не пошкоджуючи фасад

Як вибрати і повісити вивіску → Місця розміщення → Таблички біля входу

Таблички на загальному кронштейні

На вузьких вулицях або в умовах обмеженого простору для розміщення вивісок на фасаді — рекомендується використовувати загальний кронштейн для кількох табличок різних брендів.

Таке рішення забезпечує рівномірне сприйняття вивісок з обох боків тротуару.

Табличка не може розміщатись на відстані менш ніж 2,5 м від рівня землі.

Хаотичне розміщення різногабаритних консольних вивісок не рекомендовано

Табличка на брамі

118

У разі якщо територія огорожена, табличку або групу табличок можна розміщати на ґратах. Таблички не мають перекривати декоративні елементи. Їх розміщення не має заважати погляду на будівлю.

Для однієї компанії

Для кількох компаній

Створений Посібник з облаштування гарних одеських вивісок є ключовим елементом у зусиллях зі привабливого історичного вигляду міста, одночасно забезпечуючи ефективні та естетичні рішення для бізнесу.

Одна з цілей посібника — досягти балансу між необхідністю видимості підприємств для потенційних клієнтів і збереженням культурної спадщини та унікальності міського ландшафту.

Особливо важливо, щоб усі зацікавлені сторони ретельно дотримувалися запропонованих рекомендацій.

Завдяки викладеним принципам, кожна інформаційна конструкція сприятиме створенню гармонійного та привабливого міського середовища. Це покращить візуальний вигляд Одеси, підвищить рівень задоволеності та комфорту мешканців і гостей міста.

Робота над цим посібником спрямована на спрощення і впорядкування процесу розміщення вивісок, роблячи його передбачуваним і зрозумілим для всіх учасників міського господарства.

Впровадження рекомендацій дасть змогу досягти мети зі збереження унікальної архітектурної краси історичної частини міста, забезпечуючи при цьому необхідні умови для розвитку та процвітання комерційної діяльності.

Команда

автор, фотограф, метранпаж

[Олександр Левицький](#)

таємний радник

[Микола Чепелєв](#)

архітектори (у порядку появи)

[Андрій Пазюк](#)

[Кирило Вербич](#)

історик

[Дмитро Шаматажи](#)

технолог

[Андрій Борисенко](#)

координаторка

[Яна Бойцова](#)

за участю

[@OdesaCityLetters](#)

замовник

[Департамент культури, міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Одеської міської ради](#) в особі [Івана Ліптуги](#), директора Департаменту

Федір Стоянов, заступник директора департаменту, начальник управління по роботі з ЮНЕСКО та охорони культурної спадщини

Тетяна Мельникова, начальниця юридичного відділу

Ігор Слюсаренко, начальник Управління реклами ОМР

Посібник був створений зусиллями ГО [«Архітектура Одеси»](#) в ході проєкту «Підтримка реалізації Стратегії культурного розвитку Одеси», що реалізується ГО «Пікселейтід Реалітіз» у партнерстві з Департаментом культури, міжнародного співробітництва та європейської інтеграції Одеської міської ради, фінансується Європейським Союзом в рамках проєкту EU4Culture, що реалізується Goethe-Institut у партнерстві з Данським інститутом культури, Чеськими Центрами та Французьким Інститутом у Грузії.

Концепцію посібника задумано у 2014 році Олександром Левицьким й остаточно розроблено у 2024 році.

Вихідні дані

Назва документу

Посібник з облаштування гарних одеських вивісок

Розробник

ГО «Архітектура Одеси»

Автор

Олександр Левицький

Рецензент

Микола Чепелєв, експерт з архітектури

Видання

2024 рік, Одеса

Редакція

Видання перше, 30 вересня 2024

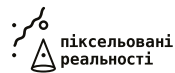

Фінансується
Європейським Союзом

EU4Culture

Департамент культури, міжнародного
співробітництва та європейської інтеграції
Одеської міської ради

Архітектура
Одеси

Фінансується
Європейським Союзом

EU4Culture